

יביא מאפה כופת, שהוא תנור קטן שיש בו מקום כדי שפיתת קדירה אחת בלבד. (57) ולא יביא מאפה רעפים, ומאפה יורות הערביים, שהיו מדליקין יורות, ואופין בהן.

רבי יהודה אומר: כופח מין תנור הוא, ולכן אם רוצה, מביא הוא מאפה כופח. (58)

האומר "הרי עלי מנחת מאפה", יביא עשר חלות או עשר ריקין, אך לא יביא מחצה [חמש] חלות ומחצה [חמש] ריקין.

רבי שמעון מתיר להביא אפילו מחצה חלות ומחצה ריקין, מפני שהוא קרבן אחד. (59)

גמרא:

תנו רבנן: "מאפה תנור" אמרה תורה, ולא מאפה כופח, ולא מאפה הנאפה על גבי

ומרחשת שמח (55), ודומה כמין כלבוס עמוק, כעין מחבת שלנו, וכשבצק מונח בתוכו, דומה כמין תפוחי הברתים וכמין בלוטי היוונים, שהיו בדופן התחתונה של הכלי גומות גומות, הדומות ל"תפוחי הברתים" ו"בלוטי היוונים", [עיי' ברש"י], והבצק היה נכנס באותן הגומות.

ואומר הכתוב "וכל נעשה במרחשת ועל מחבת", ומכך ששינה הכתוב את הלשון בין מרחשת למחבת, שבמרחשת כתב "במרחשת" ובמחבת "על מחבת", ולא כתב "וכל נעשה מרחשת או מחבת", אלמא על שום כליין נקראו, ולא על שום מעשיהן. ולכך נאמר "במרחשת", דהיינו בתוך כלי עמוק, ו"על מחבת", דהיינו, על כלי שטוח. (56)

מתניתין:

האומר "הרי עלי מנחה הנאפית בתנור" לא

פסולה, ובאמת מפורש כן בתוספתא [מנחות ז י]. וכתב השפת אמת, שהמשנה נקטה הדין באופן שאמר הרי עלי מאפה תנור, כדי להשמיענו שלרבי יהודה אפילו באופן זה יצא ידי נדרו.

58. השפת אמת דן, באופן שאמר "הרי עלי בכופח", והביא בתנור, האם יצא ידי חובתו לרבי יהודה? לפי שיש לומר שאמנם מאפה כופח בכלל תנור הוא, מכח הריבוי שבפסוק, אבל אין תנור בכלל כופח.

59. המנחת חינוך [קטז] מחדש, שלרבי שמעון אם אמר "הרי עלי חלות", שיכול להביא ריקין, שהרי הם קרבן אחד, והוא הדין לרבי יהודה, שאם הביא בדיעבד יצא [לפי המבואר בגמרא, שרבי יהודה מודה לענין בדיעבד]. אולם בסברא

55. כתב הכסף משנה [מע"ק שם] שמדברי בית הלל מוכח שסוברים כרבי חנינא בן גמליאל. וכונתו, שהרי אמרו "כלי היה במקדש", שמשמעותו שהיה כלי מיוחד ושונה מהמחבת, ואילו לרבי יוסי הגלילי כל שינוי מן המחבת הוא בזה שיש לו כיסוי, ולכן פסק הרמב"ם שם כר"ח בן גמליאל.

56. כתב הליקוטי הלכות, שלבית הלל, מאחר ועל שם הכלי נקראת, אם נדר להביא מרחשת, צריך להביא את הכלי, ורק כשאמר "הרי עלי מנחת מרחשת", או כשאמר "הרי עלי במרחשת", הוא מביא מנחת מרחשת.

57. האחרונים כתבו שבאמת לפי תנא קמא אין מאפה כופח בשם מנחה כלל, ואפילו אם יאמר הרי עלי מאפה כופח ויביאנה, הרי זו מנחה